

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETESEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetőik és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arrendményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSEK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

SZERKESZTÉSÉRT A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS.

FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetőseket, előfizetőseket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

Munkaerő értékesítése Barsvármegyében.

(H.) Hadviselő központi, szövetséges állataink együttvéve több mint nyolcmillió munkáskezet állították határaink, a jog és igazság védelmére. A fegyverbíró férfiak még soha oly lelkesedéssel, a végső győzelemben való rendíthetetlen hittal nem mentek háboruba, mint a mieink, akikre rákényszerítették ezt a világháborút. Soha még úgy hazaszeretetet és királybűség meg nem acélozta a fegyvereket, mint a magyarnak igazán például szolgáló eme két erénye a mieinket.

De amidő hazánk munkabíró férfilakosainak zöme csaknem kivétel nélkül a hadviselés szolgálatában áll, az itthonmaradottak nagyobb részét katonaköteles koron innen és túl levő ifjak és öregek, valamint a nők az előállításra szükséges gazdasági termények természetére szolgáló szántóföldek nagy munkáját, megfogyatkozott állataink gondozását, javaiknak ápolását s mellette a gyermekek nevelését éppen csakhogy képesek teljesíteni.

Ipari üzemeink azonban minden szakban automatic redukálódtak, amint ez minden hadviselő államban lenni szokott.

Bányáink, erdeink termékeinek kincses üzemei szünetelnek. Hogyha itt-ott a madárdalok mellett egykét fejszecsapást hallunk, nem egyéb, mint száraz ágak ropogása, melyet a községek szegény lakói szükségletük ellátására megkívántató munkájukkal okoznak. Nagyon, de nagyon kevés erdei munkával találkozunk, mely akár fa lefuvarozással, akár tüzelő vagy műfa-termeléssel lenne kapcsolatban.

Köz, magán munkáink is szünetelnek. Nagyszabású műveletekről, csatornák, utak építéséről nem szólva, szünetelnek építkezési munkálataink, sőt még épülettartozási, javítási munkálataink is.

A fogolytáborokban pedig hemzseg a tömeg. Magyarországon a foglyok száma félmillióra tehető, a hol a föld- és bányamunkások mellett mindennemű ipar képviselve van.

El lehet képzelni, micsoda munkaerőt képvisel az ilyen tömeg. Ha a félmillió fogoly csak egy-negyed részét vesszük számításba s csak 100 munkára alkalmas nyári napot, akkor is tizenkét és félmillió napszám hever kibaszhatatlanul. Mily hatalmas munkaerő ez, amely okosan és ügyesen kihasználva, maradandó művekkel tudná

gazdagítani a közintézményeket. Önként merül fel tehát az a kérdés, nem lehetne-e a fogolytábor munkaerejét kihasználni. Hiszen ez maguknak a foglyoknak érdekében is szükséges volna, mert a téletlenség és unalom megöli a lelket, fásulttá teszi a kedélyt s elsorvasztja az idegeket.

Németországban igen ügyesen kihasználják ezt a munkaerőt természetlen területek javítását célzó munkálatok teljesítésére, nagyszabású csatornák leterítésére, utak és hidak építésére. Ép most olvassuk, hogy a tervezett nagy csatornát Antwerpenig szándékoznak kiépíteni. És a foglyok szívesen dolgoznak, vidáman, lélekben és kedélyben telve végzik a rájuk bízott munkákat.

Hát nálunk nem lehetne a kész Hieronymi-féle Tisza-Duna csatorna nagy nyersmunkáját végeztetni. A Garra, Vág völgyén megközelíthetetlen erdőinkhez utakat vágni, hogy az ott pusztuló erdőtermékeinket, legalább tűzfát, lefuvarozhassuk, vagy a vízmosások kiképzésével a fát lecsúszathassuk!?

Itt van mellettünk az esztergomi fogolytábor, ahol állandóan 20—24000 ember van s unalomból kerszeteckéket, cigarettatárcákat, sétatobotokat farigcsálnak. Alig pár száznak adnak földművelési és kertészeti munkát.

Barsvármegye közönsége gazdag erdőinek dacára, ma 50 koronával fizeti a leghitványabb tüzelőfát, de ma-holnap már ennyiért sem kap, sőt ki vagyunk téve a tüzelő-anyag nélkülözésének.

Kérve-kérjük Barsvármegye és városaink intéző köreit: vegyék fontolóra a kérdést és keressenek módot arra, hogy Barsvármegye területén a közönség hasznát célzó munka-teljesítésre használjuk fel a fogolytábornak ugy a föld- és kertművelésre, mint ipari munkára alkalmas tagjait.

Elsősorban maga az államkincstár az erdőgazdasági munkálatok folytatását vegye üzembe, amelynek a foglyokkal való elvégzése nem is okozna nehézséget s nem kellene tartanunk a tüzelőanyag-készlet teljes elhasználása esetén beállható fainségtől. Most rengeteg fát fogyaszt maga a katonaság is, amely a rendes fogyasztást három-négyszeresére emelte, de ott van a kibaszhatatlan, tétlenül heverő munkaerő, tessék igénybe venni s úgy fog a termelés menni, mint a karikacsapás.

A megrongált utak helyreállítását, a talajfelszín kiegyengetését, természetlen hegyoldalak kifizetését, folyó-

medrek kitöltését és szabályozását most olcsón és jól el lehetne végeztetni.

Nálunk, Barsvármegyében is sok ilyen hasznos közmunka vár a teljesítésre, amelyre most szinte önként kínálkozik a fogolytáborban levő hatalmas munkaerő.

A német hadsereg erejének forrásai.

(írta: Karafiáth M. dr.)

Folytatás.

Az elhintett mag termő talajra hullott. *Fichte* tanítványai szertevitték hazafias szózatának lelkeitő szavait, amerre csak német szó hangzott. *Jahn* pedig, a franciagyűlöletől izzó hazafi, hozzáfogott a német ifjuság megacélozásához.

Jahn 1810-ben egy berlini gimnáziumnál segédtanító volt a mint ilyen tanítványait iskolamentes délutánokon maga köré gyűjtötte és kivitte az erdőbe, a mezőre. Itt mindenféle testedző játékot és tornát üzetett veük és belőlük véste, hogy testüket és vele lelküket is a haza érdekében edzeniök kell.

A résztvevők száma egyre növekedett úgy, hogy *Jahn* már 1811-ben, az azóta híressé vált *Hasenheiden* — Berlin mellett — megnyithatta az első német testgyakorlótér.

Soha buzgóbb tornamestere nem volt a német ifjuságnak mint *Jahn*. Ismerte a testgyakorlás neveléstani értékét és vele kapcsolatosan avagy inkább annak révén szokhoz az erkölcsi kincsekhez akarta a német ifjuságot juttatni, melyeket manapság az úgynevezett állampolgári nevelés igyekszik az összes ifuságra ránevelni. Ezek között pedig elsősorban ott az állam, a haza iránt való köteleességek tudása.

Mig a nagy francia forradalom emberei csak emberi jogokat említettek, de köteleességekről mit sem tudtak, és még *Rousseau* sem említé az egyesnek az összességgel szemben fenálló köteleességeit, addig *Fichte*, *Jahn* és társaik azt akarták tanításukkal elérni, hogy minden állampolgár szíve mélyében érezze, hogy mindenével tartozik az államnak; hogy minden férfi a testével és életével helyt álljon a hazáért való küzdelemben; hogy minden fiugyermek, minden ifju köztelenségképen készítsse elő és edze magát ehhez a fegyveres szolgálathoz.

Fichte és *Jahn* tanítványai mint mennyi apostol, hirdették és terjesztették ezeket a tanokat. De egyuttal azon is voltak, hogy gyakorlatban is szerezenek nekik érvényt. A német földön mindenfelé diák-egyesületek, tornász szövetségek keletkeztek, melyek nagy buzgósággal fogtak hozzá az ifjuság harcra-edzéséhez. És ennek a szent munkának világraszóló sikere volt, amerre csak német sziv dobogott a német hazáért.

Közeledett a megtorlás napja és mindenfelől üsönlöttek a német hazafi önkéntesek a német zászlók alá. A megvert porosz és egyéb német *zoldos* sereg helyébe a német *néphadsereg* toppant elő. Ezt a hadsereget nem mulékony szimbólum, a halandó uralkodó neve, hanem egy magasztos, örök életű eszme: a haza, a közös német haza eszméje lelkesítette.

Ez a *néphadsereg* már tudta, miért kell vérét és éjét feláldoznia; ezt a sereget már áthatotta a haza szeretete és az ellenség *gyűlölete*; ezt a sereget már vitte előre az a szent akarat, hogy nem győzni vagy meghalni, hanem hogy *csak* győzni fog, mert győznie kell.

Fichte 1815 június 18-ikát, a waterlooi nagy napot nem élte meg, de halálos ágyán végső örömsugárként érte meg az a hír, hogy *Blücher* átalment a Rajnán.

* * *

A diák- és tornaez egyesületek tehát megtették kötelességüket; a fejedelmek — kiknek trónjuk szorult helyzetükben már inogott — kegyükbe fogadták.

Az egyesületek a napoleoni veszedelem multával tehát bátran folytatták működésüket. Az egységes, nagy, német haza eszméje tovább forrott az ideálokért könnyen lánggra lobbanó német ifjúságban. Csakhogy minden ifjúság többé-kevésbé maggonddolatlán, a német is az volt. Nem csuda tehát, hogy itt-ott átcsapott a belpolitika tilosába is. A fejedelmek ezt nem jó szemmel nézték; diák- és a tornaegyesületekben a népi-izgatás megannyi költő helyét látták; belső zavarok előszelét érezték; nem rég ismét megerősödött trónjuk szilárdaságát újra kezdték félteni.

Egy rajongó, némileg eszelős diák, Sand, politikai merénylője, melynek áldozata *Kotzebue* ismert német író és orosz államtanácsos volt, meghozta a diák- és tornaegyesületek sorsáról való döntést. *Jahnt* és vele számtalan ártatlan ifju rajongót várfogságba vetettek s az egyesületeket *III. Frigyes Vilmos* porosz király akaratára 1820 ban, az egész német földön megszüntették.

Ez a zér, mely „Turnsperré” néven szerepel a német nemzet fejlődés történetében, közel két évtizedig húzódott. Végre 1842 ben, *IV. Vilmos* porosz király kezdeményezésére, aki a testgyakorlást nélkülözhetetlen népnevelési intézménynek ismerte fel, a többi német állam kormányza is újra régi jogához juttatta a tornaszatot. Az iskolai testgyakorlás ezentúl mind előbbre haladt a tökéletesedés útján. A német ifjúság tehát az értelmi nevelés mellett állandóan rendszeres testi nevelésben is részesült. A németek hova-tovább felismerték annak az egyesületi szellemnek is az ifjak jellemképzésére való üdvös nevelő hatását, amely az iskolai tornaegyesületekben meghonosodott.

A német nemzet tehát a Napoleon ellen vívott szabadságharcok óta nemcsak értelmiségben, de nemesebb lelki tulajdonságokban is egyre öregbedett. Önérzete kifejlődött, mert érezte nemzete szellemi kiválóságát és érezte testi erejének duzzadását, fegyverbirása és holvdő ereje fokozatos gyarapodását.

Ez az érzés természetesen emelte a németek nemzeti büszkeségét, a mely a rájuk nézve szerencsésen végződött 1870-71. évi nagy háboru után tetőfokát érte el.

* * *

Azt hiszem, eléggé igazolva látjuk most már, hogy az 1870 óta egy nemzeté összeforrt — habár különböző államalakulásokban élő — német nép nemzeti büszkesége reális alapon nyugszik, hogy reális értéke van.

Más, kevésbé komoly, hevülékenyebb vérmérsékletű nép olyan eredmények után, mint aminöket a német 44 évvel ezelött győzelmes fegyvereivel vívott ki magának, a béke gondtalan kényelmébe dült volna, újra elpetyhüdt volna. Nem úgy a német nép.

Németország a nagy háboru után bülcsezen használta fel a béke hosszú éveit, bülcsezen élt a reugeteg francia hadisarczal. Szinte lázas erővel és fokozódó kedvvel fogott hozzá az állambiztosítás s a tökéletesbedés nagy, de hálás munkájához. A példás német szorgalom és takarékosság, a szívós német kitartás, az a közmondásos német pedánság, mely minden dolognak a mélyébe hatolva, mindennek az okát-fozát meg akarja tudni, meghozta gyümölcsét. Németország hatalma nagyra nőtt.

Lakossága 27 millióval szaporodott meg,*) 43 év alatt, míg Franciaországé alig 2 millióval. Ipara annyira fejlett, hogy nemcsak hogy már is állja a versenyt az angolal és amerikkával, hanem — mi több — Anglia és Amerika ipara ma rászorul a németre. Kereskedelme kiterjedt az egész föld kerekéig; gyarmatokat szerzett és népesített be idegen földrészekben. Hazafias áldozatkészsége pedig, mely nem riad vissza a legnagyobb megadóztatástól sem, hadseregét s tengerészetét felelmetessé, legyőzhetelenné tette.

Mindaz ismét csak azt igazolja, hogy a németek nemzeti büszkesége reális értékű, önbizalmuk indokolt.

Hogy azonban valamely nemzet az ipar, a kereskedelem, a küpolitika terén annyi irigy ellenség közepette az önbizalom érzetével megálhasson; hogy azt a sok és óriási munkát, melyet az anyaországban és a gyarmatokban magára vállalt, eredménnyel végezhesse: ahhoz, ugyebár, nemcsak erős akarat, nemcsak nagy tudás, de erős, edzett szervezet, főleg erős ideget is kell. Hiszen a családfejtartásra, a pusztá kenyerkeresésre szorítózkodó mindennapos életünk is mennyivel több és szívósabb testi és lelki erőt igényel az embertől ma, mint az ugynevezett régi jó időben! Hát még a modern háboru!

Folyt. köv.

Jön a harci dal.

Eltűnnek a lankáit
Csend-poéta arók:
Új dalokat szűnnek
Tusák, erők, harcok

Kik most porból, sárból
Bünda/okat vernek,
Elvész az erőben
A sok Holnap-gyermek.

Kik élt, irányt hozni
Csak nyugatra térnek;
Bár atomja sincs ott
A jó magyar vérnek

Mi alkotunk mostan
Dalt, világot-terőt
S a nyugat jön hozzánk
Kérni irányt, erőt.

Lehet, hogy majd dalunk
Nyugat-fűnk sérti.

*) Statistik des Deutschen Reiches, Hrsg. vom Kais. Stat.-Amt. Berlin Bd. 37. I. R. S. VII 54

De melldüinkat,
Lesz tán, ki megérti.

Lesz, aki meghallja,
Miódn szívünk vére
Szent dalokra lüktet
Agyúk ütemére.

Agyúk ütemér,
Gyászok zajára;
Kötetlen sebekre,
Lét-tusák zajára.

V. K.

A lévai Reviczky-Társaság első esztendeje.

Titkári jelentés.

Léva városának kulturális misszióját már régebben felismerték, mert szinmagyar voltánál, nagyszámu intelligenciájánál fogva szinte arra teremtette a sora, hogy az Észak-nyugati Magyarország azon részének, mely a Nyitra-, Garam és Ipoly partjai körül terül el, irodalmi és kulturális gócpontja legyen. Vasuti összeköttetéeseinek szaporodása, magának a városnak nagyarányu, modern fejlődése kívánatosá tette, hogy oly irodalmi és tudományos intézmény alakíttassék, amely ezen a területen szét-szórtan élő írókat, művészeket, tudósokat az irodalom és művészet pártfogóit egyesítse s így az erőket tömörítve nagyobb és mélyrehatóbb erővel működhessek a magyar irodalom és művészet felvirágzásán s hogy ezáltal is itt, a magyarságnak ezen végvárán, a magyar szellem hódító vezéreinek és munkásainak alkalmas fészket teremtsen, ahonnan intézheti majd nagy és nemes hivatásának összes munkálatait.

Léva városában mindig oly szép számmal verődtek össze az írók, művészek és iroda/ombarátok, hogy nem is látszott nehézségnek a lelkek mélyén szunnyadó vágyakat tettenké érlelni s egy irodalmi és művészeti célokat szolgáló egyesületet alakítani.

1912. évben szűk, baráti körben tereődött erre a beszélgetés. *Köveskúti Jenő*, a lévai állami tanítóképző intézet tevékeny igazgatója, aki maga is már szép multtal dicsekvő író, penditette meg az eszmét, amely lelkes barátok munkája következtében csakhamar napirendre került s mindaddig a legőienkebb tárgyalás és viták anyagául szolgált, amíg csak *Reviczky-Társaság* címen tényleg meg nem alakult.

Jóakaratu támogatást és biztatást nyert az eszme *Báthy László* prépost-plébános, *Tóth Sándor* a lévai főgimnázium igazgatója, *Bölcsák László* kir. közjegyző, *Dr. Karafiáth Márius*, tb. megyei főorvos, *Bódogh Lajos* polgármester urakban, akik mellé sorakozott a lévai intelligencia nagy számmal, különösen a lévai tanári kar. Nem csekélyebb felbuzdulással fogadta a gondolatot a lévai hölgyközönség, amelynek minden szépt és nemeseért rajongó lelke nagyban megkönnyítette az eszme megvalósítását s amely meleg szeretetének verőfőnyét mind e mai napig dusan pazarolta ifju egyesületünkre.

1913. február hó 20.-án *Köveskúti Jenő* Léva város közönségét értekezletre összehívta a város háza nagytermébe azon kérdés eldöntésére, vajjon maga a lévai közönség szükségesnek találja-e a már fennebb említett céllal Léván egy irodalmi és művészeti társaság megalakítását? A válasz egy lelkes igen volt s az értekezlet a szervezés és alapszabálytervezet elkészítésének munkájával megbísta *Köveskúti Jenő* igaz-

gatót, Frank Antal tan. kép. tanárt, Rassovszky Kálmán főgimn. tanárt, Dr. Novotny Ernő ügyvédet, akinek fogalmazványa az alapszabály első tervezete és Dr. Kersék János ügyvédet.

Az 1913. év első hónapjában számos összejövetelen, Köveskúti Jenő tanítóképzőintézeti lakásán, tárgyalta ez a kis bizottság az alapszabálytervezetet. Csiszolta, javította, más kulturegyesületek alapszabályaival való összehasonlítás által.

Megválasztotta az új egyesület nevét, *Reviczky-Társaság* nevet óhajtott adni az új kulturegyesületnek arra célozva, hogy Reviczky itt élt Léván s irodalmunkban oly fényesen ragyog a neve, hogy csak dísz lehet az új egyesületnek.

Tavaszi felé ez a kis bizottság elkészült az alapszabályok tervezetével, úgy, hogy a megalakulásról már gondoskodni lehetett. Megkönnyítette az alakulást Bódogh Lajos Léva város polgármesterének szives közbenjárása folytán Léva város minden szep- és jóért lelkesedő képviselőtestületének 1150—913 szám alatt hozott határozata, melyel polgármesterének azon ígéretét, hogy azon tudatban, hogy Léva r. t. város közönsége ilyen közművelődési törekvését okvetlen gyámolítani és támogatni fog, a Képviselőtestület jóváhagyása révénében a polgármester ott kijelenté, hogy a város részéről a Kör ülései és próbái, közgyűlései céljaira a városház tanácstermé: és közgyűlési termé, amidőn azok hivatalos használatra — s a hivatalos időn kívüli nem szükségesek, — átengedi — szentesítette és hozzájárulást megadta.

1913. évi május hó 25-ére hívta össze a kiküldött előkészítő bizottság az alakuló közgyűlés: a következő felhívással:

Az ezer éves Magyarország, amikor hosszu századokra menő harcok után letette a fegyvert kezéből, hatalmas lépésekkel igyekezett a kultura országútján messzire előrehaladt nagy, a békében hatalmasan kifejlődött, erős és művelt nyugati államok nyomába lépni.

Óriási feladat volt ez a magyar nemzetre, amely a harcokban fényesen igazolta ugyan nemzetfenntartó és államaikötő képességeit, de mivel inter arma silent musica, teljesen előlről kellett kezdeni a kultura nagy munkáját; először kellett teremtenie a magyar kulturát s aztán meghódítani ennek a kulturának az országot.

A tudományos Akadémia keletkezése után egyenként gyuladtak ki a fővárosban s utána a jelentékenyebb vidéki emporiumokon a magyar kultura őrtüzei. Társaságok keletkeztek, melyeknek célja volt részben előkészíteni a talajt a magyar irodalom és művészet számára, részben pedig a magyar nyelv határait lépésről-lépésre terjeszteni, hogy az életre ébredő magyar kultura a hármass bérce és négy folyó határai között meleg otthonra találjon.

Hála a Mindenható Gondvislésnek, a meggyújtott őrtüzek szépen lobognak, fényük messze ellátászik a pusztasötétbe, a feibuzdult lelkesedés nem engedí kiadói, a kulturegyesületek igazán nemes áldozatkészséggel végeik feladatukat. Ma már büszkén mondhatjuk, hogy: van magyar kultura. Iróink és művészeink diadalmasan vonultak be a nyugati államokba is.

De a hódítás munkája idehaza még nincs befejezve. Sülkségünk van még arra, hogy idehaza is előbbretoljuk az őrállomásokat, a magyar irodalom és művészet határait idehaza terjesszük ki s azokat a töme-

geket is megnyerjük számára, amelyek eddig akár ellenszenvből, akár érthetetlen közönyösségből annak sorsával nem törődtek. Az irodalmi és művészeti egyesületek sikerein felbuzdulva, Magyarországnak azon a részén, melynek Istentől rendelt természetes gócpontján Léva városa fekszik, ezzel a céllal Reviczky-Társaság néven egy irodalmi és művészeti társaságot óhajtunk alapítani, hogy itt kezünkbe vevén a kultura fátylát, a magyar irodalmat és művészetet hódító nagy munkájában erők és tehetségünkhöz képest segítük.

Ezt a gondolatot, amidőn hónapokkal ezelőtt megpendítettük, Léva város és mondhatni a szomszéd három vármegye közönsége meleg érdeklődéssel fogadta s a megtartott értekezlet bennünket, az előkészítő bizottságot, a tervezet elkészítésével megbízott.

Eznek a megbízásnak eleget teendő, hogy az irodalom és művészet kultiválása által mi is kivehesük részünket az új honfoglalásban, 1913. május hó 25-én vasárnap délután 4 órakor megtartjuk a Reviczky-Társaság alakuló gyűlését, amelyen bemutatjuk elfogadás végett az alapszabályok tervezetét, megalakítjuk a tisztkart, hogy így felkészülve, észre, az alapszabályok jóváhagyása után, megkezdhesük nemes és szép célú működésünket.

1913. május 25-én nagy érdeklődés mellett megtartottuk az alakuló közgyűlést, melyen az elnöki széket közöbajra az előkészítő bizottság elnöke, Köveskúti Jenő foglalta el, ki tömör és szépen átgondolt beszédben rajzolta az új irodalmi társaság célját.

Az emelkedett szellemű, tartalmas megnyitó beszéd után Dr. Novotny Ernő bemutatja az előkészítő bizottság által letárgyalta alapszabálytervezetet s azt a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja s a bizottság nevében indítványozza, hogy a lévai Reviczky-Társaságot megalakulnak kimondani s az elfogadott alapszabályokat a kormányhoz jóváhagyás végett felterjeszteni rendelje.

Hosszabb eszmecsere és több felszólalás után, az alapszabályokat szakaszonként tárgyalás alá vevén, azokat a közgyűlés elfogadta, amit az elnök enunciatván, a Reviczky-Társaságot megalakulnak kijelenti s az alapszabályokat a kormányhoz jóváhagyás végett felterjeszteni rendeli.

Az ekként megalakult társaság nevében ekkor Köveskúti Jenő elnök szólására emelkedett s meleg szavakkal üdvözölte a társaság első vendégét, Reviczky Gyula életíróját, felfedezőinek egyik legérdemesebbikét, Dr. Paulovics István selmebányai lyc. tanárt, aki az üdvözlést megköszönve, bejelentette csatlakozását a társaság nemes, nagy munkájához.

Elnök ezután felhívja a közgyűlést a tisztkar és a választmány megválasztására. A maga részéről, menten minden politikai vonatkozástól, felhívja a közgyűlés figyelmét Barsvármegye köztisztvisletben álló főispánjára, ki kulturintézményeink iránt mindenkor a legmelegebb érdeklődéssel viseltetett s ezen csupán hivatali állásából kifolyólag, de egyébként is a vármegyei közséletben nemes jellemével, inkarnátus magyar érzelménél fogva is vezető szerepet van hivatva betölteni, mért is az előkészítő bizottság nevében díszelnökül ajánlja Koltz Gyula cs. kir. kamarást, Barsmegye főispánját.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta ezen indítványt és egyhangú határozattal emelte.

Ezután pedig a közgyűlés a következőleg alakítja meg a tisztkart és a választmányt egyhangú választás után:

A társaság tisztkara: elnök: Köveskúti Jenő, téselnökök: Báthy László, lévai prépost-plébános és Tóth Sándor, főgimnáziumi igazgató, főtítkár: Dr. Kersék János; titkár: Rassovszky Kálmán; ügyész: Dr. Kmoskó Béla; pénztáros: Dr. Laufer Lipót; könyvtáros: Dr. Mocsy Ába; gondnok: Bellan Sándor.

Az irodalmi szakosztály elnöke Dr. Karafiáth Márius, előadója: Frank Antal; a zenei szakosztály elnöke: Belcsák László, előadója Grimm György, a szini szakosztály elnöke: Dzszeri Bobok Mária, előadója: Dr. Novotny Ernő.

A választmány tagjait megválasztattak az irodalmi szakosztályba: Bándi Endre, Birtha József, Bódogh Lajos, Jónás Imre, Kiss Mihály dr. (Ar-Maróth.) Koperniczky Kornél, id. Kriek Jenő, ifj. Lakner László, csebi Pogány Virgil, Dr. Znamenák István, Ar-Maróth; — a zenei szakosztályban: Belcsák Béla, Duschek Ernő, Dr. Heinrich Viktorné, Herzka Erzsike, Kleiszner Pál, Nádai Dániel, Szilassy Dzsosóné, Schuppe Altona, Dr. Weinberger Adolf, Tokody István, — a szini szakosztályba: Árvay Mici, Dr. Belcsák Sándor, Dr. Balog Sándorné, Farkas Tódor, Jerosz Ferencz, Kottok Ferenc, Pazár Zoltán, Rajczy Géza, Ar-Maróth, Schaffer Ferencz.

Ezután a megalakult társaság tiszteleti tagokká megválasztja: Dr. Paulovics István főgimn. tanárt, Reviczky életrajzának íróját, Palágyi Lajos, Koroda Pá, Möricz Zsigmond költőket, írókat.

Elnök bejelenti, hogy a társaságot megalakulása alkalmából több kulturegyesület és irodalombarát levélben és táviratilag üdvözölte.

Igy a F. M. K. E., a debreceni Csokonai-kör, a székesudvarhelyi kollégiumi tanárok, a Bácsbodrogmegyei irodalmi társaság, Palágyi Lajos író, Dr. Faith Fülöp, a Nyitra vármegye szerkesztője, Dávid László főgimn. tanár Kiskunfélegyházáról, Dr. Radványiné, Ruttkay Emma, írónő Ujpestről.

(Folyt. köv.)

A vilagháboru krónikája.

Június 4.

A Przemyslnél megvert orosz sereg ütdözése közben csapataink a 22 kilométernyire fekvő Moszcyszkáig jutnak. Az oroszok Medyka körül elterülő magaslatokon ellenállást kiserelnek meg. A Pruth mentén új harcok keletkeznek, mert az oroszok ellentamadásokkal akarják megállítani offenzívnyüket. — Az olasz harcteren Kreuzberg vánergtől keletre csapataink elfoglalnak két csucst, melyet az olaszok erősen megleptek. A karintiai határon és a partvidéken helyenkint harcok folynak. Az olasz hadvezetés kijelenti, hogy nem fog adni veszteséglajstromokat. — A francia hadszínteren a németek új győzelmet aratnak, mert Ypern mellett rohammal elfoglalják Hoge helységet. A francia pénzügyminiszter az 1915. év 3 negyedére 5600 millió frank átmeneteli hitelt kér. — A Dardanellákban megállapítják, hogy a törökök borzalmas ellentamadásokat intéznek az ellenség ellen. Strató szigetekenél Tenedos mellett egy német tengeralattjáró elsüllyeszt egy angol sport hajó cirkálót. A román konzervatív pártban Markhilomán pártja, mely a semlegességnek híve, győz a háborura igazgatók ellen.

Június 5.

Csapataink medykai állásaikból is kivezik az orosz. Linsingen hadserege megkö

zeli Kalust és Zuravnót. A kovnoi tartományban a németek is megverik az orosz és 1970 foglyot ejtenek. Egy német tenger-alattjáró a Finn öbölben elsüllyeszt egy aknakedő orosz cirkálót. Az olasz csataterén Tolmentől északra négy olasz zászlóalj amad ellenünk, de csapataink veresen visszaverik és 3 tisztet és 50 katonát foglyul ejtenek. Német tengerészeti léghajók támadást intéztek az angol tengerparton a megerősített Hunbert torkolat és a Hariki kikötő ellen. Anglia proklamálja a kisázsiai partok blokádját. Német tengeralttjárók a Dardanel-lakban nagyobbnal számmal jelennek meg, megtorpedoznak egy angol sorhajót. Az entente megszakítja Romániával a tárgyalásokat. Az új magyar hadikölcsön jegyzése meghaladja a millárdot.

Június 6.

Linsingen hadserege rohammal elfoglalja az Uraonoi hídfőt és az eddigi üldözés során 10900 foglyot ejt, hat ágyút és 14 gépfegyvert zsákmányol. A németek Sawdyniki környéken visszaszorítják az oroszokat. Nehez agyúink megkezdik az olasz határ-erődök bombázását, Sagradónál visszaverjük az olaszok atkelesi kísérletét. A Dardanellekban a Seddi Bahr szakaszon a törökök támadásba mennek át Német tengeralttjárók több angol halászgőzöst elsüllyesztenek, az angolok a francia front áttörésétől félnek Przemysl elfoglalása után. Az a gólok elismerik, hogy eddig sehol semmifele eredményt nem tudtak elérni s most kritikuss helyzetbe jutott az entente.

Június 7.

Mackensen diadalmas serege június elseje óta harmincharomezernyolcszáz foglyot ejtett. — Linsingen hadserege pedig atkel a Dnyeszteren s elfoglalja a Zuravnótól északra fekvő magaslatokat. — Az oroszok hetek óta tartó Pruth-menti offenzívája óriási veszteségük mellett megtörik. — A németek Kovnonal előrenyomulnak s 3340 foglyot ejtenek. — A karinthiai hataron a Plocken-szorostól keletre csapataink visszafoglalják a Freikofel magaslatot. — Az Isonzóhoz az olaszok helyenkint közelebb nyomulnak. — Az olaszok Krn helyseget kénytelenek csapataink támadásai miatt kiűriteni. — A francia harctéren a németek a Loretto magaslatnál és Soissonstól északnyugatra visszaverik a francia támadásokat. — Zeppelinek újból támadást intéznek a Humber torkolat ellen.

Június 8.

A szövetséges csapatok az oroszokat Stanislaw és Halics-fele szorítják vissza. — Linsingen hadserege Zuravnótól északra keletre ismételtlen megveri az oroszokat. — Az üldözés során a Dnyeszter balpartján északi és keleti irányban tovább terjeszkedünk és 6200 oroszot fogunk el. — Csapataink a Dnyesztertől délre atlepek a Sivka szorost. A napi zsákmány 4200 fogoly, 4 ágyú és 12 gépfegyver. — Egy haditengerészeti léghajónk sikerrel bombázza Velencet. Lusinal lelvünk egy olasz léghajót, amely Fiumét sikertelenül bombázta. — Az olaszok Isonzó mentén általános támadásra készülnek. — A törökök sikeresen bombázzak az ellenséges csapatokat s elsüllyesztenek egy ellenséges naszádot.

Június 9.

Csapataink Galicia harmadik legnagyobb városát, Sztanislaw visszafoglalják az oroszoktól Kolomeától északra elfoglaljuk az Oltynia magaslatokat s tovább nyomulunk Halics felé Zuravnónál óriási veszteségek mellett összeomlik az oroszok támadása. Csapataink 5570 foglyot ejtenek. Az orosz harctér legészakibb szárnyán a németek kovnoi offenzívája előrehalad. — Az olaszok egy hadosztályja támadnak a görzi hídfő ellen. A támadást a csapataink visszaverik. — Bryan, az Unio külügyi államtitkára lemondott.

Június 10.

A IV-es számú tengeralttjárónk, Lingule sorhajóhadnagy parancsnoksága alatt San Giovanni di Meduatól nyugatra elsüllyeszt egy angol cirkálót. — Pflanzler-Baltin hadseregének offenzívája Obertynig és

Horodenkáig halad s egyik bukovinai csoportja átkel a Pruthon. — Lembergől délre és délkeletre új orosz erők nyomulnak előre dél felé. Támadásukat a Litynia-Zuravno vonalon hártja el Linsingen serege. A kovnoi harcokban a németek legutóbb 5200 foglyot ejtenek. — Csapataink az olaszok átkelesi kísérletét az Isonzo-vonalon visszaverik. — Egyik repülő rajunk sikerrel bombázta a krajujeváci arzenált. — A francia harctéren kisebb jelentőségű harcoknál mi sem történik.

Különfélék.

— **Hálaadó isteni tiszteletek.** Przemysl visszafoglalása alkalmából a hó 6-án, ma egy hete, délelőtt 9 órakor, a plébánia templomában a katonák ré-zere ünnepléses hálaadó isteni tisztelet volt, amely *Te Deum*-mal vette kezdetét. A misét, melyen a Léván állomásozó 77. gyalogezred tisztikara és legénysége annyira megtöltötte a templomot, hogy a közönségnek csak igen kevés hely jutott. — *Báthy* László prépost végezte nagy és fényes segédlettel. Mies alatt a műkedvelők enekkara — *Tokody* István karmester vezetésével — *Uhrin* Pálnak, városunk egykori jeles r. k. kántorának ötven év előtt szerzett s még ma is nagy hatást keltő, kellemes dallamu miséjét adta elő. A mise végén a jelen voltak a himnusz énekeiték. A przemysli vár visszavételének öröme ma egy hete délelőtt a ref. ág. h. ev. és az izr. templomban is tartottak ünnepi hálaadó isteni tiszteleteket.

— **Gyászhir.** A legnagyobb megilletődéssel vettük a szomorú s leverő hírt, hogy *Coudenhove* Kunó gróf, cs. és kir. kamarás, nyug. m. kir. honvédezered, a máltai lovagrend tiszt. lovagja, cs. és kir. hadiéreem és katonai érdemkereszt birtokosa f. hó 6-án, reggeli 8 $\frac{1}{2}$ órakor, a wieni Löw-szanasátor-úmban, 58 éves korában meghalt. A boldogult jólelkű főurnak hült tetemeit a „Schotten“-templomban történt ünnepléses becszentelés után Zeiselrei szállították, ahol a hó 10-én, csütörtökön, délután 2 órakor igen széleskörű és őszinte részvet mellett a családi sírban helyezték örök nyugalomra. A temetésen a Lévai Nőegylet is küldöttségileg képviseltette magát, mert az elhunyt grófnak neje a nevezett egyesületnek kiváló buzgalmu elnöke.

— **A városok ékessége** a szép sétákertek. Nálunk boldogult *Brach* Ferenc dr. kezdette meg a terek befalását, a Flóra- és Szentháromság-téren díszletek és virágzottak is; a legújabb időben azonban már kevésbé gondozott állapotban találjuk. Annál örvendetesebb látványt nyújt a Kálvárián megindult parkirozás, mely most a kezdet-kezdetén is oly kedves a szemnek. Virágzó orgonák, sárga akácok, deutzák, a jaszminok hajtják illatos virágukat. Díszíték és díszeserjék váltakoznak harmonikus sorrendben a Holló-féle kerttől egész a temető-utig. Egy-két évtized mulva Léva városának legeszebb üdülőhelye lesz, ahova nem jut el a városi por. A parkirozás a Lévai Táraképzőztár volt igazgatójának *Holló* Sándornak szép érzékét dicséri, ki most is a nevezett pénzintézet részbeni segítségével meleg szeretettel gondozza ezt a most keletkező sétányt, ahol egy fa, egy bokor hiányzik, azt nyomban pótolja. Pajkos suhancok nem egyszer törtek ki egy-egy értékesebb cseméjét, de most, mikor látják azt a pártatlan buzgóságot, amellyel gonosz kezek munkáját helyreállítja, megzúlnak a rongálás. Miut érdekes és követésreméző példát jegyezünk fel, hogy fenn a Kálváriadombon gyakorlatosnak a katonák és a legeszebb rendben vigyáznak a kert épségére; érintetlenül hajt még a legutolsó fűszál is.

— **14-es honvédek kitüntetése.** A hadsereg főparancsnoksága az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréséül: *Helics* Gyula tartalékos hadnagynak, sz. l. oszt. vitézségi érdmet, *Fizély* Imre és *Sefesik* István zászlóosoknak a 14. honvédegyalozredben a II. osztályu ezüst vitézségi érdmet adományozta. *Fekete* Imre és *Szárvas* István őrmestereket, *Krdl* Mihály népfőlkelő sza-

kasvezetőt az I. osztályu vitézségi érdmellel, *Kubriczky* István őrmestert, *Kopcsán* Mihály és *Suba* Géza szakaszvezetőket, *Berka* Károly, *Molda* Péter, *Tóth* Lajos, *Salzberger* Bernát, *Bagó* Adolf és *Becska* István tizedeseket, *Bevelagya* László Miklós őrnövét, *Horváth* Pál, *Rakovszky* Károly és *Zelensky* Árpád honvédeket a 2. oszt. ezüst vitézségi érdmellel tüntette ki. Derék honvédeink hősis viselkedéséről a legnagyobb örömmel értesülünk, mert az ő dicsőségük a mi dicsőségünk. Csak előre, bátran tovább is, míg a végző diadalt ki nem vivjük!

— **Meghlvó.** A főgimn. Segítő Egyesület június 20-án d. e. 10 órakor a főgimn. természettani előadó termében közgyűlést tart, amelyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Gyászhir.** Városunkból eltűnik egy kedves, jólelkű öreg ur tipikus alakja. Hosszu, becsületes munkában eltöltött élet után szeretteitől megáratva, ismerőseitől meggyászolva tér vissza fehér lelkével a Mindenható kebelébe. *Kherndl* János kir. tanácsos, a szelisi uradalom hosszú évtizedeken keresztül hűséges kormányzója, lévai földbirtokos, tegnapi, június 12-én életének 82. évében hosszas szenvedés után Léván elhunyt. Egyenes lelkű, igen művelt, minden szépet és nemes dolgot rajongó férfiú volt, kit a szelisi uradalom tulajdonosai, amíg nekik sáfárkodott, ritka bizalmukkal és szeretetükkel tüntették ki. Pár év előtt nyugalomba vonulva közenk jött s itt Léván élénk részt vett a mi társadalmi életünkben. Amíg egészsége engedte, ott láttuk a *Reviczky*-Társaság minden felolvasó-estéin kedves telességével együtt, mint a bibliai ősz házaspárt jó példával járván a fi talaság előtt. Most már nem látjuk többé, csak áldott emlékéket fogjuk hiven őrizni. Temetése holnap, 14-én, délután 5 órakor lesz. Halála gyászba borította *Huberth* Vilmos lévai ügyvéd családját is, ki sógorát gyászolja a boldogultban. Mély gyászaborult hitvese, *Huberth* Jolán, ki 32 esztendőig a legboldogabb házasságot élte vele, szeretett férjének elhunytát a következő gyászjelentésben tudatja a rokonokkal és jóbarátokkal: *Özv. Kherndl* Jánosné, szül. *Huberth* Jolán, ugy a saját, mint a testvérek: *Özv. Bottka* Lászlóné, szül. *Kherndl* Mária, *Kherndl* György — *Kherndl* Antal és ezek gyermekei, valamint néhai *Kherndl* Károly gyermekei és az összes rokonság nevében fajtalamától megtört szívvel jeleni, hogy a szerető férj, testvér, nagybátyja, sógor stb., nagya, *Kherndl* János ur, kir. tanácsos, a Barsmegeyi Gazd. Egyesület t. elnöke, a szelisi gróf *Breuner* urad. nyug. jószágfelügyelője stb. folyó hó 12-én reggel 3 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentségek felvétele után, élete 82., boldog házassága 33-ik évében jobb létre szenderült. A megboldogult hült tetemei, a r. kath. egyház szertartása szerint folyó hó 14-én délután 5 órakor fognak a lévai sírkertbe, az anyatölnek visszaadatni. Leleki üdvéért a szent mise a lévai plébánia templomban folyó hó 15.-én fél 8 órakor lesz az Úrnak bemutatva. Kelt Léván, 1915. június hó 12.-én. Áldás és béke poraira!

— **Égyházmegyei hírek.** *Katula* Antal Nagysallóri Ersekvdkerthe ment segédlelkész; *Bauer* Antal Nagysallón lett segédlelkész; *Fazekas* Lajos Nemcsényből Egbellre küldetett kiegészítőnek; *Szentgyörgyi* András Nemcsénybe nevezetett ki káplánna.

— **Halálozás.** Léván, a Kohári-utcában a legidősebb, általános tisztelet, jólelkű asszony, néhai *Bartos* István polgártársunknak özvegye, született *Cservik* Anna volt, akit hét évig tartó, súlyos szenvedés után f. hó 9-én, délután 4 órakor, 82 éves korában ragadott ki a halál övei köréből. A megboldogultban *Bartos* József kegyesrendi tanár, a budapesti kegyesrendi főgimnázium igazgatója és *Bartos* István városi hivatalnok forron szeretett édes anyjukat gyászolnak, akiknek mély fájdalomban hál is őszintén köszönnük. Az elhunynak hült tetemeit a közönség nagy részvéte mellett a hó 11-én, délután 5 órakor a r. k. temetőben helyezték nyugalomra. — Áldás és béke porain!

— **Evszáró ünnepély.** Az iparos- és kereskedő-tanonciskola tanulóinak evszáró ünnepélye június hó 20-án, délelőtt 11 órakor a Városháza nagytermében lesz megtartva, melyre a tisztelt iparos és kereskedő urak, valamint a tanúgy íránt érdeklődők tisztelettel meghívattak.

— **A moratórium megszűnése.** A hatodik moratórium-rendelet bejelent, hogy július 31-én a moratórium megszűnik és azontúl az ez idő után esedékes tartozásokra, tekintet nélkül arra, hogy a tartozás mikor jött létre, további halasztásnak csak annyiban lesz helye, amennyiben a kormány a moratórium megszűnése tárgyában kiadásra kerülő rendelete a tartozások bizonyos nemére vagy bizonyos adóakra nézve nem fog kivételt tenni. Azok a moratórium alá vont követelésekre nézve, amelyek 1915. júl. 31. előtt jártak vagy járnak le, a kormány a szóban levő rendelet abban az irányban fog intézkedni, hogy minő fizetési módokat mellet törlés-tendők 1915. július 31. után a moratóriumos tartozásoknak az eddig kiadott moratórium-rendeletekben még fel nem oldott részei, ami tehát annyit jelent, hogy azokra a tartozásokra, amelyek 1915. július 31-ig még moratórium alatt maradtak, további részletfizetési kedvezményt fog engedélyezni egy újabb kormányrendelet. Ez fogja megszabni a moratóriumos jogrend egész hivatalosát és ennél fogva közgazdasági életünk nézve ez a rendelet igen nagy horderejű lesz.

— **Iskolai látogatás.** Förstner Tivadar budapesti felső iparszkolai igazgató és helyettes szakfelügyelő, június hó 10-én, a záróvizsgálatok alkalmával végezte látogatását a lévai iparos-tanonciskolában. Megelőzőleg beható vizsgálat alá vette a tanulók rajzait és írásbeli dolgozatait. A rajztautás saakszerű irányítását célzó észrevételeinek megtevéle után a kőismereti tárgyak vizsgálatára került a sor. A II. osztályban az előnik tisztelet, a város, mint iskolafenntartó képviselőletében megjelent ifj. Klain Ödön főjegyző, a III. osztályban pedig a helyettes szakfelügyelő töltötte be. Eközben élénk érdeklődést tanusított a tanulók előmenetele és a tananyag módszeres földoigazása íránt. A vizsgálat eredménye, a megcsontított tanév dacára, dicsőretreméltó volt. Minden egyes tanítót külön elismerésben részesített a tapasztalt tegeyelem és siker elérése miatt. Förstner Tivadar másnap reggel Kőrmöcsbányára utazott az ottani iparos-tanonciskola látogatására.

— **Uj adótárnok.** A m. kir. pénzügyminiszter Toperczer György galgóczi adótárnokot a lévai m. kir. adóhivatalhoz helyezte át.

— **Hősi halál.** Kohn Ernő szakaszvezető, fodrász, Kohn Mihály lévai kereskedő fia, ki a 26. gyalogezredben, mint egészségügyi altiszt szolgált, a galiciai harctéri fronton végezte páratlan busgóággal nemes feladatát. A kötőzhelyen azonban ép munkaközön megbetegedett, nagy lázzal a debreceni Ferenc Saluator-kórházba szállították, hol e hó 5-én hosszú szenvedés után hastífuszban elhalt. A derék katonát, ki még csak 21 éves s szüleinek büszkesége volt, 7-én katonai díszel temették el. Bánatos szüleit vigasztalja a tudat, hogy fiukat a hazának jövendő boldogságáért áldosták.

— **Az új termés értékesítése körül** bekövetkező bajok lehető elnáritása végett értesítjük a gazdaközöniséget, hogy azok a gazdák, akik magtár hiányában nem tudják a termésüket eltartani s emiatt a gabonájukat a multban is azonnal a gép mellől szokták eladni, jelentsék be idejekorán ezt a körülményt annak a központnak, amelyet a kormány a gabona vásárlásával meg fog bismi. Ugyanakkor kérjük az illető gazdák, hogy termésüket a rendeltetési helyre cséplés után azonnal elszállíthassák.

— **Bélyegmentes okmányok.** A katonai árvek és özvegyek ellátásához beszerzendő összes okmányok a miniszteri rendelet értelmében bélyegmentesek. Az ilyen okmányokat azonban más célra használni tilos, mert akkor már bélyegkötelesek.

A lévai kir. járásbírósaógtól.

1915 Pk. 15874 szám.

V é g z é s .

Varga és Fridmann cég és társai végrehajthatóknak — Tóbiás testvérek cég elleni végrehajtási ügyében a kir. járásbírósig Pk. 869—1915 számú foglalási jegyzőkönyvben 1—116 tétel alatt lefoglalt tárgyakra (bott berendezés, vas és rézárúk) az előzetes bírói árverést az 1881. évi LX t. cz. 104 §. alapján elrendeli, az árverés foganatosítására határnapul 1915. évi június hó 17. napjának délelőtti 9 óráját tűzi ki Tóbiás Testvérek cég helybeli üzlet-helyiségébe, az árverés foganatosítása végett az összes iratokat Karácsonyi Pál bírósági végrehajthatóknak azzal adja ki, hogy az árverésen befolyandó vételár bírói letébe helyezendő.

Varga és Fridmann cég végrehajtható képviselőjének díját és költségét 40 koronában, Enge József és Fia cég, valamint Löwy H. és Fia cég végrehajtható képviselőjének díját és költségét pedig végrehajtást szenvedő elleni 12—12 koronában állapítja meg. Jelen végzésnek indokolást nem tartalmazó kiadmányát a kir. járásbírósig Varga és Fridmann cégnek 1 példányban kiadja.

Léva, 1915. évi július hó 11-én Dr. Heinrich s. k. járásbíró. A kiadmány hitelléül:

Deutsch,
kezelő.

Színház.

A háború a színház terén is váratlan alakulásokat rögtönöz. A társulat eredeti haditervét a körülmények megváltoztatták: még két-három hétig nálunk maradnak s hetenként két-három előadással kedveskednek annak az így talán majd nagyobb számú közönségnek, mely, úgylátjuk, színházba-járáásával nemcsak önmaga szórakozik, de jótékony kultur-hivatást is teljesít.

Szombaton Forrai Aladár jutalomjátékul a *Jönnek a németek* című vigjátékot láttuk. Az után éppen akkor Przemysl megvételének örömeire disztakarodó volt, hát csak természetes, hogy bent nem sokan melegegtek. Az előadást azonban a legjobban fölmelegegett jóakarati és csak rossznak

ítheteli. Még Forraitól is szerepének más felfogást vártuk. Várni pedig nem jó.

Vasárnap délután a *Tiszavirág*-ot adták másodsor; este a *Cigányprimás*-nak elég szép közönsége volt. Ha Sáfár-Thurzó énekeről s Kállay Poór táncáról megemlékezünk, az elég-nél többet, majdnem sokat mondtunk.

Szerdán Kállay Jolán jutalomjátéka volt a *Virágszató*-vai. Az operette szerzője Verő, az előadása azonban leverő volt. Igaz, hogy a tanévnek már vége van s kánikulai hőségben nem jó tanulni, mi mégis szeretnők, mert önzők és kegyetlenek vagyunk, hogy a szerepeket valahogy egy kevéssé megtanulják. Különösen szép lenne ez az énekszámoknál, hogy legalább a sugó is pihenjen egy kicsit. Aztán . . . azok az esztendő felvonásközök . . . mintha vicinálisat várnánk, amelynem jön senki . . . Kállay Jolán kedves volt, Berengnere és Thurzó Margitra emlékezünk, egyebet mindent lehetőleg feledünk.

Szerdán lesz Szabó Ferencné jutalomjátéka, mely alkalmából Bródy kitünő színműve *A tanítónő* kerül színre, melyre előre is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Az anyakönyvi hivatali bejegyzése

1915. évi jun. hó 6-tól 1915. év. jun. hó 13-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek év.
Vollweiter József Mokráu M.	fiú	József

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Ruzsicska Károlyné	63 éves	Emlőrák
özv. Bartos Istvánné	81 éves	Agg. kimerülés
Balog László	21 éves	Tüdővész
Stefánék Jánosné	69 éves	Szerviszívbj
Ke nöl János	82 éves	Agg. kimerülés

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

L é v á n .

Telefon szám: 33

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktáram céljára épült házamban nagy választéku állandó gépkiallítás van berendezve

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle motorok minden nagyságban Hopferr és Schrantz gözcséplő készletek, eredeti Melichár-féle vetőgépek, Bächer-féle ekék és talajművelő eszközök, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek. Világhírű RAPID láncoskutat.

Legjobb minőségű távarmánykamrák elkészítése es felállítása jutányos árakban.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik forrón szeretett édesanyánk elhunytából eredő mély gyászunkban vigasztalólag résztvettek, fogadják hálás köszönetünket.

Léva, 1915. évi június hó 11-én.

A Bartos család.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. I. Körmöczbánya. Megkaptuk. Legközelebb hozzuk is. Szívesen üdvözlét.

K. K. A harmadik szerencsésen megérkezett és közlésre vár. A második azonban nagy sajnálatunkra a hosszú uton hihetőleg elkalodott.

Tanúgy.

Vizsgálati rend a lévai izraelita népiskolában:

Június 18-án délelőtt 8 órakor a III. IV. és V. osztály hittani vizsgálata, június 20-án délelőtt 8 órakor a II. oszt., június 20-án délután 2 órakor az I. oszt., június 21-én délelőtt 8 órakor a II—V. oszt., június 21-én délután 2 órakor a III. osztály vizsgálata, június 22-én délelőtt 8 órakor értesítők és jutalmak kiosztása.

A vizsgálatokra ezúton is észtelettel meghívja a szülőket és tanúgybarátokat

az **izr. iskola**-zék

Jótekonyság.

Illetékes helyekről kapott értesítések alapján a következő jótekonycelu adományokat közöljük.

A „tízfilléres gyűjtés“ javára

A Lévai Uradalom igazgatósága . . . 100 K.
Özv. Mailáth Istvánné 10 „

A Lévai Izs. Nőegyletnek

Michel Adolfné, Assakürtről, Nyitram. 20 K.

A tüdőbeteggondozó intézet kiegészítő kórházának:

Puksa Károlyné és Hochäuser Ignác két-két korona. Domány Istvánné Nagydtojás. Wilhelm Mórné négy korona. Grotte Vilmosné két alsó nadrag, öt ing. N. N. két korona.

Lévai piaciárak.

Kovatekő: Dr. Horváth Gyula (nemőrkaptak).

Buza m. mázankent 39 kor, 50 fillértől 39 kor, 50 fill. Kétszeres 30 kor. — fill. 30 kor. — fill. Kész 32 kor. — fill. 32 kor. — fill. Arpa 27 kor. 50 fill. 27 kor. 50 fill. Zab 24 kor. — fill. 24 kor. — fill. Kukorica 27 kor. 50 fill. 27 kor. 50 fill. — Lencse 80 kor. — fill. 80 kor. — fill. — Bab 80 kor. — fill. 80 kor. — fill. — Köles — kor — fill. — kor. — fill.

Nyiltér.

❖❖❖ KIADÓ LAKÁS. ❖❖❖

Báti-utca 4. szám alatt levő Budai-féle vendéglő helyiség lakással együtt november 1-től kiadó Bővebb felvilágosítás

Tonhaiser Mihálynál
Hegyalja utca 2. szám.

1811.—1915. szám. kig.

Hirdetmény.

Ujbánya szab. kir. r. t. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező alsó fogadó **1915. évi június hó 18-án délelőtti 10 órakor** a városház tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen bérbe adatni fog.

A bérlet tartama 1915. évi július hó 1-től 1916. évi december hó 31-ig terjedő 1 1/2 év; kikiáltási ár 1260 korona.

Az árverési és szerződési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a város polgármesterénél megtekinthetők.

Ujbányán, 1915. évi június hó 4-én.

Kotiers Emil
polgármester.

TAVASZI VÁSÁR!

KERN TESTVÉREK

FÜSZER-, GYARMATÁRU- ÉS VASNAGYKERESKEDÉSE

ALAPÍTATOTT 1881.

LÉVÁN.

TELEFON SZÁM 14.

Legjobb fűszer- és csemegeárak.

Naponta friss felvágottak.

Főtt prágai sonka, teavaj.

Legjobb minőségű kávék.

„Gloria“ pörkölt kávé különlegesség.

Csemegebor, likőr, cognac, pezsgő stb.

Virág-, konyhakerti- valamint mezőgazdasági magvak.

Vásáruk és konyhafelszerelési cikkek.

Valódi nikkell, aluminium, sphinx, zománcozott lemez és öntöttvas konyhaedények, modern háztartási cikkek. **Villamos izzóedények, forralók és vasalók.**

GAZDASÁGI CIKKEK:

Ásó, kapa, lapát, csekény, acélvilla, fűrés, ojtókés, metszőolló, ágfűrés, tömlő, szivattyu, vízmentes ponyva, gepszij gyári áron.

Összes kerti-, mezőgazdasági-, méhészeti- és tejgazdasági szerszámok. — — —

Építési anyagok: cement, gipsz, mennyezet nád, vasgerendák, horganyozott sodronyfogat kerítés nagy raktára. — —
Superfoszfát lerakat.

A KÖZSEGI TISZTVISELŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
SZERZŐDÉSES SZÁLLÍTÓI.